

Упутство за одређивање мјере карантина и изолације и дефиницију случаја COVID-19

Могућ COVID-19 случај

1. Акутни почетак повишене температуре И кашља;
ИЛИ
Акутни почетак БИЛО КОЈА ТРИ ИЛИ ВИШЕ од сљедећих знакова или симптома: повишена температура, кашаљ, општа слабост/малаксалост, главобоља, мијалгија, грлобоља, кијавица/цурење из носа, диспнеја, анорексија/мучнина/повраћање, дијареја, измијењено психичко стање.
2. Пацијент са **тешком акутном респираторном инфекцијом** (SARI: акутна респираторна инфекција праћена грозницом или са измјереном температуром изнад 38°C и кашаљ, који су се јавили у посљедњих 10 дана, а чије стање захтијева хоспитализацију)
3. Асимптоматска особа са позитивним антигенским тестом на SARS – CoV-2 вирус.
 - Епидемиолошки критеријуми: како је Република Српска у фази трансмисије вируса у заједници, тиме је епидемиолошки критеријум дефиниције случаја задовољен код свих пацијената, те је за испуњење дефиниције случаја потребно да је задовољен само наведени клинички критеријум.
 - На основу клиничке и јавноздравствене процјене, може се утврдити потреба за даљим испитивањем и код пацијената који стриктно не задовољавају клиничке и епидемиолошке критеријуме.
 - Дефиниције случаја које се користе у сврху надзора не користе се у клиничком збрињавању.

Вјероватан COVID-19 случај (шифра UO7.2)

1. Пацијент који испуњава **наведене клиничке критеријуме И који је контакт вјероватног или потврђеног случаја**, или епидемиолошки повезан са кластером случајева са најмање једним потврђеним случајем идентификованим у том кластеру
2. **Могућ случај са снимком плућа** која указује на COVID-19
Типични снимак плућа који указује на COVID-19 укључује сљедеће:
 - Радиографија грудног коша: нејасне сјенке, често заобљене морфологије, са дистрибуцијом у периферне и базалне дијелове плућа
 - СТ грудног коша: вишеструке билатералне сјенке типа „млијечно стакло“, често јасније ограничене, са дистрибуцијом у периферне и базалне дијелове плућа
 - Ултразвук плућа: задебљање плеуре, Б линије (мултифокална, дискретна или конфлуентна), кондензација плућног паренхима са или без очувања ваздушног бронхограма
3. Особа са недавним почетком аносмије (**губитак чула мириса**) или агеузије (**губитак чула укуса**), а без другог идентификованог узрока.

4. **Смрт** одрасле особе са **респираторним дистресом прије смрти**, а која се не може објаснити другим узроком и **особа је била у контакту** са вјероватним или потврђеним случајем или је епидемиолошки била повезана са кластером са најмање једним потврђеним случајем

Потврђен COVID-19 случај (шифра U07.1)

1. Особа са **лабораторијски потврђеном COVID-19 инфекцијом PCR методом**, без обзира на присуство клиничких симптома и знакова.
2. Особа са позитивним антигенским тестом на SARS – CoV-2 вирус и која испуњава критеријуме вјероватног случаја или могућег случаја под 1. и 2.
3. Особа са позитивним антигенским тестом на SARS – CoV-2 вирус која је контакт вјероватног или могућег случаја

Класификација COVID-19 према тежини клиничке слике

COVID-19 се класификује према тежини клиничке слике на лакше случајеве, средње тешке случајеве, тешке случајеве и акутни респираторни дистрес синдром (АРДС).

1. **Лакши случајеви** имају блаже клиничке симптоме некомплицоване инфекције, а могући симптоми су блага фебрилност, главобоља, запушеност носа, малаксалост, губитак чула мириса и укуса, болови у мишићима... Нису присутни знаци сепсе, дехидрације или отежаног дисања.
2. **Средње тешки случајеви** имају теже симптоме, као висока или дуготрајнија фебрилност, слабост/малаксалост, краткоћа даха, често праћена кашљем, $SpO_2 > 93\%$ на собном ваздуху и без потребе за терапијом кисиком. Старији и имунокомпромитовани се могу презентовати са атипичним симптомима.
3. **Тешки случајеви болести** имају јако отежано дисање, број удисаја је >30 удаха/мин, сатурација кисеоника у крви $SpO_2 < 90\%$ на собном ваздуху.
4. **Критични случајеви болести** представљају тешке клиничке форме са развојем симптома **АРДС** (акутни респираторни дистрес синдром), знаковима сепсе и септичног шока, са или без акутне дисфункције других органских система (поремећај свијести, мултиорганска дисфункција).

Дефиниција смртног исхода услед COVID-19

Смрт услед COVID-19 у сврхе надзора дефинише се као смрт настала као резултат клинички компатибилних обољења код вјероватног или потврђеног случаја COVID-19, осим уколико не постоји јасан алтернативан узрок смрти који се не може повезати са болешћу COVID-19 (нпр. траума). Између обољења и смрти нема периода потпуног опоравка.

У пријави смрти од COVID-19 је неопходно нагласити да ли се ради о потврђеном или вјероватном случају.

Дефиниција контакта

Блиски контакт је особа која је била изложена, на било који од наведених начина, **2 дана прије и 14 дана након појаве симптома**, потврђеном или вјероватном случају:

1. контакт лицем у лице са вјероватним или потврђеним случајем на удаљености мањој од 2 метра и током најмање 15 минута
2. директан физички контакт са вјероватним или потврђеним случајем или са његовим излучевинама (нпр. додиривање кориштених марамица голом руком или ако се заражена особа накашље у здраву)

3. директно збрињавање пацијента са могућим или потврђеним COVID-19 без ношења препоручене личне заштитне опреме или уколико је дошло до пропуста у ношењу опреме
4. дијељење домаћинства са потврђеним или вјероватним случајем (особа која живи у истом домаћинству може се изузети од карантина *само уколико уопште није боравила* у домаћинству у периоду заразности, у свим другим случајевима подлијеже карантину)
5. боравак у истој затвореној просторији (учионица, чекаоница, канцеларија) на удаљености мањој од 2 метра дуже од 15 минута

ИЛИ

друге ситуације, у складу са проценом ризика надлежног епидемиолога.

Карантин, критеријуми за излазак из карантина

С циљем спречавања даљег ширења инфекције, сви блиски контакти подлијежу мјери карантина, која започиње од датума последњег контакта са потврђеним/вјероватним случајем који је остварен током периода инфективности потврђеног/вјероватног случаја.

Трајање карантина за блиске контакте потврђеног или вјероватног случаја је **10 дана од последњег контакта са потврђеним/вјероватним случајем**. Након изласка из карантина, особе које су биле у контакту са потврђеним или вјероватним случајем у обавези су да ограниче контакте на оне који су неопходни, да избјегавају контакте са особама који припадају осјетљивој популацији, да носе затитну маску (FFP2 или FFP3 заштитну маску, без валвуле) до истека 14 дана од последњег контакта са потврђеним/вјероватним случајем.

Уколико током трајања карантина особа развије симптоме (било да је вакцинисана или невакцинисана), сматра се **вјероватним случајем** COVID-19 и подлијеже обавезној изолацији без обзира да ли је тестирана или не. **Поступак према вјероватном случају је једнак поступку према потврђеном случају, укључујући поступак према његовима контактима (особама које су вјероватни случај са појавом симптома започиње изолација, а њихови блиски контакти имају обавезу карантина)**. Тестирање вјероватних случајева, PCR или ВАТ (брзи антигенски тест), се препоручује када капацитети то дозвољавају, пошто се одређени пацијенти могу искључити као случајеви, чиме се смањује оптерећење изоловања и тражења контаката тих пацијената.

Уколико особа током карантина **не развије симптоме**, могућ је тестирање након 7 дана (PCR или ВАТ) и ранији излазак из карантина у случају негативног теста. Ова пракса носи са собом ризик и не треба се примјењивати у срединама са вулнерабилном популацијом и већом могућношћу настанка епидемија и такође се не може примјењивати у ситуацији са високом трансмисијом и оптерећеним капацитетима лабораторија, који се тада усмјеравају на тестирање приоритетних категорија. Након изласка из карантина, ове особе су у обавези контакте на оне који су неопходни, да избјегавају контакте са особама који припадају осјетљивој популацији, да носе затитну маску (FFP2 или FFP3 заштитну маску, без валвуле) до истека 14 дана од последњег контакта са потврђеним/вјероватним случајем.

Трајање карантина код особа које живе **у истом домаћинству са потврђеним/вјероватним случајем** се такође дефинише од датума последњег контакта.

Особе које су **уназад 6 мјесеци имале COVID-19** (лабораторијски потврђен COVID-19, PCR или ВАТ, или су биле вјероватан случај COVID-19), особе које су **преболевале COVID-19 прије више од 6 мјесеци али су и вакцинисане са најмање двије дозе вакцине**, као и **особе које су примиле бустер дозу вакцине**, а идентификоване су као блиски контакт COVID-19 потврђеног или вјероватног случаја, **не подлијежу мјери карантина**. Даје им се упутство за високу опрезност у наредних 14 дана, да ограниче контакте на оне који су неопходни, да избјегавају контакте са особама који припадају осјетљивој популацији, да носе затитну маску (FFP2 или FFP3 заштитну маску, без

валвуле) и редовно дезинфикују руке до истека 14 дана од последњег контакта са потврђеним/вјероватним случајем. У случају појаве симптома у току наведеног периода, у обавези су да се одмах изолирају и подлијежу изолацији у складу са овим документом, почеви од првог дана симптома.

Особе које су вакцинисане само 1 дозом вакцине, подлијежу мјери карантина једнако као и невакцинисане особе, у трајању од 10 дана.

Особе које су прије најмање 14 дана примиле другу дозу вакцине против COVID-19, а идентификоване су као блиски контакт COVID-19 потврђеног или вјероватног случаја, као и особе код којих је прошло више од 6 мјесеци након прележаног COVID-19, а примиле су једну дозу вакцине прије најмање 14 дана, подлијежу мјери карантина у трајању од 5 дана од дана изложености. Уколико не развију симптоме инфекције у том периоду, могу прекинути карантин, уз обавезу да ограниче контакте, обавезно носе FFP заштитну маску у свим ситуацијама гдје су у контакту са другим људима и врше редовну дезинфекцију руку, до истека 14 дана од последњег контакта са потврђеним/вјероватним случајем. Пожељно је да се прије изласка из карантина тестирају. Како се у периоду интензивног ширења COVID-19 и велике оптерећености капацитета за тестирање јавних здравствених установа не раде тестирања контаката, брзи антигенски тестови су такође могућа опција за тестирање у овим случајевима.

За особе који су контакти уз горе наведене услове, а раде у здравственим установама и домовима за његу старих лица и лица са потешкоћама у развоју, приликом повратка на посао препоручује се тестирање PCR или брзи антигенски тест четврти или пети дан након изложености. У случају негативног резултата, особа наставља уобичајене активности, али се мора у наредних 10 дана стриктно придржавати свих мјера за спречавање преноса капљичних инфекција, тј. треба да носе маску, примењују физичку дистанцу и воде рачуна о хигијени руку.

У периоду интензивног ширења COVID-19 и велике оптерећености капацитета за тестирање јавних здравствених установа, не раде се PCR тестирања контаката без симптома нити PCR тестирања прије изласка из изолације, осим у случају процјене надлежног епидемиолога да се ради о високом ризику од заражавања осјетљивих категорија становништва (*нпр. имунокомпромитована особа, нарочито она која ради као здравствени радник или његовател*).

Опште препоруке:

- Особе са симптомима компатибилним са COVID-19 које ће бити тестиране, треба **тестирати што раније**, по могућности унутар 3 до 4 дана од појаве првих симптома, ради правовремене дијагнозе, терапије и јавноздравствених мјера (изолације обољеле особе и карантина блиских контаката). Закашњело упућивање на тестирање и касно добијање позитивних налаза омогућава неконтролисано ширење епидемије и представља нерационално кориштење капацитета тестирања, због чега га не треба практиковати.
- Приликом узимања узорка за тестирање на COVID-19, свим пацијентима се издаје документ у којем се обавјештавају о **обавези самоизолације до добијања резултата теста**, а даље зависно од резултата и у складу са препоруком надлежног епидемиолога.
- Неопходно је да буде успостављена **брза и континуирана размјена информација** између породичног доктора, АРИ/ИЛИ амбуланте и епидемиолога у сваком дому здравља, како би се омогућило правовремено збрињавање пацијената и примјена јавноздравствених мјера.
- У складу са дефиницијом потврђеног случаја, здравствене установе су у обавези да пријављују и позитивне случајеве тестиране брзим антигенским тестом на начин и у форми која ће бити достављена свим здравственим установама.

Критеријуми за излазак из изолације

Критеријуми за излазак из изолације особа код којих је потврђена COVID-19 су сљедећи:

Благи случајеви болести или особе са потврђеном инфекцијом без симптома:

1. Најмање два узастопна дана болесник је афебрилан без употребе антипиретика и има значајно побољшање других симптома COVID-19
И
Прошло је најмање 10 дана од првог дана болести.
2. Уколико је особа вакцинисана против COVID-19 и од друге дозе вакцине је прошло најмање 14 дана, може да изађе из изолације након 7 дана, уколико је афебрилна без употребе антипиретика и има значајно побољшање других симптома COVID-19 барем 48 сати.

Након изласка из изолације, све особе су у обавези да ограниче контакте са другим особама само на неопходне, избјегавају контакте са особама из вулнерабилне популације, примјењују физичку дистанцу и носе затитну FFP2 или FFP3 маску без валвуле у присуству других људи и често дезинфикују руке до истека 14 дана од почетка болести. Ово упутство треба да добију и писмено уз рјешење о изолацији.

Имунокомпромитоване особе:(трансплантирани пацијенти, особе на продуженој кортикостероидној, имуномодулаторној или хемотерапији, особе са имунодефицијенцијом, особе са HIV и ниским вриједностима CD4 лимфоцита)

1. Најмање три узастопна дана болесник је афебрилан без употребе антипиретика и има значајно побољшање (смањење) других симптома COVID-19 -
И
2. Прошло је најмање 14 дана од првог дана болести.

Ако се ради о хоспитализованим особама, они могу бити отпуштени из болнице и прије истека предвиђеног периода изолације уколико њихово клиничко стање то допушта, с тим да се на отпусној листи нагласи да морају остати у кућној изолацији до испуњавања горе наведених критеријума за отпуст из изолације.

Трајање карантина у случају контакта са потврђеним/вјероватним случајем:

Категорија	Трајање карантина	Напомена
Особе које су пребољеле COVID-19 прије мање од 6 мјесеци	Не подлијежу обавезном карантину	Препоручује се барем једно тестирање (PCR или ВАТ) између 3. и 5. дана од последњег контакта
Особе које су пребољеле COVID-19 прије више од 6 мјесеци и вакцинисане су са двије или више доза вакцине	Не подлијежу обавезном карантину	Препоручује се барем једно тестирање (PCR или ВАТ) између 3. и 5. дана од последњег контакта
Особе које су примиле бустер дозу вакцине против COVID-19	Не подлијежу обавезном карантину	Препоручује се барем једно тестирање (PCR или ВАТ) између 3. и 5. дана од последњег контакта
Особе које нису вакцинисане Особе које су примиле само једну дозу вакцине	10 дана од последњег контакта	Карантин се може окончати и након 7 дана, уколико особа не добије симптоме и тестира се 7. дан и има негативан тест (PCR или ВАТ)
Особе које су вакцинисане са двије дозе вакцине Особе које су пребољеле прије више од 6 мјесеци и нису вакцинисане или су примиле само једну дозу вакцине	5 дана од последњег контакта	Препоручује се барем једно тестирање (PCR или ВАТ) између 3. и 5. дана од последњег контакта

- Сматра се да је особа комплетно вакцинисна ако је примила двије дозе вакцине и прошло је 14 дана од друге дозе.
- Све особе које не подлијежу обавезном карантину те особе које изађу из карантина, обавезне су да ограниче контакте на неопходне, избјегавају контакте са осјетљивом популацијом и носе заштитне маске FFP2 или FFP3, без валвуле, до истека периода од 14 дана од последњег контакта

Трајање изолације код потврђеног/вјероватног случаја COVID-19:

Категорија	Трајање изолације	Напомена
Особе са потврђеном инфекцијом или вјероватни случајеви, који нису вакцинисани или су примили само једну дозу вакцине	10 дана	Најмање 48h без повишене температуре без кориштења антипиретика, остали симптоми су у побољшању.
Особе са потврђеном инфекцијом или вјероватни случајеви, који су вакцинисани са двије или више доза вакцине	7 дана	Најмање 48h без повишене температуре без кориштења антипиретика, остали симптоми су у побољшању. За здравствене раднике и запослене у старачким домовима и другим установама за смјештај осјетљивих лица препоручује се тестирање (PCR или ВАТ) 7. дан и прекидање изолације у случају негативног теста.

- Након изласка из изолације, обавезно је ограничавање контаката само на неопходне, избјегавање контакта са осјетљивом популацијом и ношење заштитне маске (FFP2 или FFP3, без валвуле) до истека 14 дана од појаве симптома

У периоду интензивног ширења COVID-19 и велике оптерећености капацитета за тестирање јавних здравствених установа, не раде се PCR тестирања контаката без симптома нити PCR тестирања прије изласка из изолације, осим у случају процјене надлежног епидемиолога да се ради о високом ризику заражавања вулнерабилне популације.

19. 1. 2022.